

Svar på Tiina Tuomelas och 30 andra ledamöters motion om att ordna nödinkvartering för bostadslösa vintertid

VD/6000/00.02.00.03/2017

KN/JTS/HP/AC-F/PS/LL/AP

Tiina Tuomela och 30 andra ledamöter har lämnat in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I Finland finns det omkring 7800 registrerade bostadslösa, huvuddelen i huvudstadsregionen. Av dessa tvingas omkring 200 människor vistas helt och hållet utomhus och de övernattar i trapphus, papperssoptunnor eller offentliga toaletter. Eller så vandrar de omkring hela natten för att hålla sig varma.

I Vanda är Koisoranta servicecentral närmast avsett för personer med drog- och rusmedelsproblem och centrets kapacitet är i varje fall absolut underdimensionerat för nödinkvartering.

I Vanda kyrkliga samfällighets gemensamma kyrkofullmäktige har framlagts en motsvarande motion (undertecknad av 33 ledamöter) 29.11.2016. Ärendet bereddes under vintern 2017. Dessutom fördes diskussioner i ärendet även med stadens tjänsteinnehavare. Församlingarna hade inte tillräckliga resurser och lämpligt utrymme för att ensamma svara på denna utmaning, varför det i denna fråga behövs samarbete mellan staden och församlingarna för att detta ska gå att genomföra vintern 2017–2018.

Övernattningsutrymmena borde ligga i närheten av järnvägen eller i övrigt vara lätt åtkomliga med kollektivtrafik. Som liggplatser borde det räcka med madrasser, kuddar och filtar. Övervakningen skulle organiseras i samarbete. Kvälls- och morgonmål torde gå att ordna via projektet Gemensamt bord.

Vintern och vinterkylan kommer varje år. Denna motion har som syfte att skynda på den diskussion som redan förts, för att beslut ska kunna tas före vinterns ankomst”.

Stadsfullmäktige 12.6.2017 § 42

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för social- och hälsovård konstaterar följande som sitt svar på motionen:

Under 2016 besöktes Koisoranta boendejour av 22 olika bostadslösa personer från annan ort. Boendejouren betjänade totalt 210 olika personer (VATJ 2016). Hittills har knappt några papperslösa personer sökt krisinkvartering vid Koisoranta boendejour.

Tillsvidare har inga papperslösa personer eller romer från Östeuropa hänvisats till social- och krisjouren i Vanda. Antalet andra personer som inkvarteras varierar, endast några tiotal på en årsnivå. För tillfället består inkvarteringsalternativen av hotell eller vandrarhem. Hotell lämpar sig inte för alla klienter.

Enligt enstaka förfrågningar som kommit från förläggningarna kan man se att antalet personer som fått ett slutligt negativt asylbeslut, och vilkas rättighet till mottagningstjänster upphör och som inte är villiga att ordna en resa tillbaka ökar också i Vanda.

En person vars hemort inte är Vanda har alltid rätt till brådskande utkomststöd och akut sjukvård och annan akut hjälp. Barnens situation utreds i enlighet med barnskyddslagen.

Vanda stad har 31.5.2017 i samarbete med Helsingfors och Esbo stad satt upp riktlinjer för verksamhetssätt gällande utkomststöd och social- och hälsovårdstjänster för utlänningar.

Enligt de kommunvisa anvisningar som ingår i ifrågavarande anvisning är följande möjligt i Vanda:

- Sk. nödinkvartering ordnas via social- och krisjouren utanför tjänstetid

- Brådszkande socialtjänster erbjuds utgående från bedömningen av den individuella situationen och utredningen av barnens situation.
- Man kan också söka sig direkt till Koisoranta övernattningsplats, och platserna fylls i ankomstordning. Antalet platser är begränsat.
- Personen hänvisas till tjänster inom tredje sektorn.

Enligt praxisen i Vanda sköter social- och krisjouren nödinkvarteringen utanför tjänstetid vid behov (inkvartering max. 1–2 dygn på hotell eller vid Koisoranta). I övrigt sköts inkvarteringen inom tjänster under tjänstetid alltid då det är möjligt. Utöver personer med missbruksproblem kan bostadslösa personer i krissituation inkvarteras som krisklienter vid Koisoranta boendejour.

Verksamhetsområdet för social- och hälsovård bereder ett förslag om att ordna nödinkvartering i samarbete med övriga kommuner i huvudstadsregionen bl.a. med anledning av det snabbt ökade antalet personer som fått ett negativt asylbeslut. Motionen förs till huvudstadsregionens gemensamma sammanträde för social- och hälsovårdsdirektörer.

Fastighetscentralen vid verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö kommenterar följande om svaret:

I normala situationer är det verksamhetsområdets för social- och hälsovård uppgift att ordna nödinkvartering. Fastighetscentralen har specialuppgifter vid undantagsförhållanden som inbegriper organisering av tillfälliga inkvarteringslokaler för stora folkmängder i enlighet med social- och hälsovårdens planer. Vid behov tas idrotts- och motionslokaler som fastställts på förhand i bruk vid behov. Undantagsförhållanden är enligt beredskapslagen bl.a. en synnerligen allvarlig storolycka och förhållandena omedelbart efter den, samt en pandemi som till sina verkningar kan jämföras med en synnerligen allvarlig storolycka.

Stadsstyrelsen 10.10.2017 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Tiina Tuomela och de 30 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med familjeservicen och fastighetscentralens förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt återremittera ärendet för behandling enligt följande anvisningar:

”I svaret borde bostadslöshet och bostadslösa personers situation behandlas i större omfattning och inte enbart vad gäller de ”papperslösa”. Man önskar mer basuppgifter om antalet bostadslösa och de bostadslösas situation. Det vore dessutom bra om det i svaret tydligare och mer konkret kommer fram vilka konkreta åtgärder som börjar vidtas”

Verksamhetsområdet för social- och hälsovård konstaterar följande som sitt svar:

Boendeservice ordnas alltid enligt servicebehovet. Beslut gällande bostadslösheten försöker alltid fattas så att de är varaktiga eller långvariga, nödinkvartering är alltid undantag. Det viktigaste är att lösa orsakerna till att klienten är bostadslös. Dessa principer kommer också att ingå i Vanda stads välfärds- och bostadspolitiska program.

Bostadslöshet är statistiskt sett ett varierande fenomen. Enligt uppgifter från social- och hälsovårdsväsendets klientdatasystem i Vanda befann sig totalt 360 olika personer av familjeservicens klienter i en situation som definieras som bostadslöshet under januari–juni 2017 (jfr. 437 personer år 2016). Enligt det i november 2016 gjorda tvärsnittsurvalet som mäter bostadslöshet fanns det vid ifrågavarande tidpunkt 284 bostadslösa i Vanda, och för 31 av dem var bostadslösheten långvarig. Samtidigt utförs ett motsvarande urval för 2017.

Inom familjeservicen används begreppet krisinkvartering huvudsakligen i situationer där man snabbt måste hitta en bostad för en Vandaklient. Med krisinkvartering avses brådszkande arrangemang av boende i en akut nödsituation

på grund av bostadsbrist. Krisinkvarteringen måste ofta ordnas redan samma dag. Krisinkvartering är kortvarigt boende och upphör genast när klienten övergår till kortvarigt stödboende eller får en egen hyresbostad eller när boendet ordnas på något annat vis. Man har kunnat svara på krisinkvarteringsbehovet med hjälp av upphandlingskontrakt. Producenterna har till största delen varit Luona Oy och Katto-kodit Oy.

År 2017 hade krisinkvartering köpts för totalt 92 klienter (situationen i september 2017) samt av andra serviceproducenter för ett mindre antal klienter.

Enligt praxisen i Vanda sköter social- och krisjouren en 1–2 dygns lång nödinkvartering vid behov utanför tjänstetid. I övrigt sköts inkvarteringen inom tjänster under tjänstetid alltid då det är möjligt. Betalningsförbindelse ges vid behov av social- och krisjouren till privata serviceproducenters inkvarteringstjänster eller hotell (Hotelli Vantaa eller Pilotti, Luona Oy). Tillsvidare har det bland social- och krisjourens klienter varit få bostadslösa klienter, eller så har de inte statistikförts.

I Koisoranta verkar en boendejour dygnet runt som är avsedd för bostadslösa, personer med missbruksproblem från Vanda - män eller kvinnor. Jouren erbjuder en tillfällig och trygg, avgiftsfri övernattningsplats. Det finns 20 övernattningsplatser (15 klientplatser för män och 5 för kvinnor), och de fylls i ankomstordning. Utöver personer med missbruksproblem kan bostadslösa personer i krissituation inkvarteras som krisklienter vid Koisoranta boendejour.

Boendejourens användningsgrad varierar per månad, men senaste år har den varit mycket full. Under 2017 har i genomsnitt 93 % av inkvarteringsplatserna vid Koisoranta boendejour varit i användning (jfr. år 2016 102,6 %). År 2016 var det ca 7500 övernattningsdygn i boendejouren (statistik ur VATJ). Männens jour kan vara full samtidigt som jouren för kvinnor har lediga platser. Män kan ändå inte inkvarteras i samma boendejour som kvinnor (inte heller vice versa)

Under 2017 (situationen i november 2017) har man sammanlagt 32 gånger inte kunnat inkvartera en person i boendejouren vid Koisoranta servicecentral på grund av utrymmesbrist. I dessa situationer har alla tänkbara platser varit i bruk samtidigt i Koisoranta , också "madrassplatserna".

I Vanda har man länge utfört ett förtjänstfullt arbete för att förebygga bostadslösheten. Långtidsbostadslöshet har minskats konsekvent bl.a. med hjälp av projektarbete. Vanda har förverkligat programmen Paavo I och Paavo II för att minska långtidsbostadslösheten, och medan dessa pågått har man har ökat stödboendet samt permanenta personalresurser (socialhandledarvakanser samt fångarbete). Under programmen (åren 2008–2015) har man producerat totalt 257 bostäder riktade till olika klientgrupper för att minska långtidsbostadslösheten.

Vanda stad deltar som bäst i det riksomfattande åtgärdsprogrammet för att förebygga bostadslöshet (Aune). I det riksomfattande projektet utvecklar och sprider man bostadslöshetsarbetets praxis samt främjar försök med innovativa verksamhetsmodeller. Vanda genomför som en del av programmet projektet AKU där man bygger upp en kommunstrategi för att förebygga bostadslöshet.

Verksamhetsområdet för social- och hälsovård föreslår följande alternativa åtgärder för att ordna nödinkvartering i Vanda:

1. Verksamhetsområdet för social- och hälsovård bereder ett förslag om att ordna nödinkvartering i samarbete med huvudstadsregionens övriga kommuner. Förslaget förs vidare till det gemensamma sammanträdet för huvudstadsregionens social- och hälsovårdsdirektörer i december 2017.
2. Vanda stad föreslår för Helsingfors stad ett avtal om samarbete med att ordna nödinkvartering så att Vanda finansierar en överenskommen andel av inkvarteringskostnaderna när det behövs för bostadslösa Vandabors del.
3. En arbetsgrupp har tillsatts för att ordna nödinkvartering tillsammans med Vanda kyrkliga samfällighet, och arbetsgruppen kartlägger alla lokaler som lämpar sig för nödinkvartering. Arbetsgruppen föreslår att ett nödinkvarteringsbeslut fattas i början av 2018.

Stadsstyrelsen 27.11.2017 § 15

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Tiina Tuomela och de 30 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 11.12.2017 § 12

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Tiina Tuomelas fullmäktigemotion om att ordna nödinkvartering för bostadslösa.
- Bakgrundsutredningen utförd av verksamhetsområdet för social- och hälsovård till stadsfullmäktige Tiina Tuomelas och 30 andra ledamöters motion om att ordna nödinkvartering för bostadslösa vintertid (kompletterad 16.11.2017).

Sökande av ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Anna Cantell-Forsbom, direktör för familjeservicen, tfn 0405545576, [foramn.efternamn\(a\)vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn(a)vantaa.fi)
Pasi Salo, lokalchef fastighetscentralen, tfn 0407199700, [foramn.efternamn\(a\)vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn(a)vantaa.fi)